

Заходи, передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення

Моніторинг - це система постійного спостереження за явищами і процесами, що проходять в навколишньому середовищі і суспільстві, результати якого слугують для обґрунтування управлінських рішень.

Моніторинг здійснює замовник документа державного планування

Моніторинг здійснюється з метою виявлення наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, забезпечення здійснення заходів із запобігання, зменшення та пом'якшення негативних наслідків виконання документа державного планування, а також у разі виявлення негативних наслідків, не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку, вжиття заходів для їх усунення.

Відповідно до вимог розділу 5 ст. 17 Закону України «Про стратегічну екологічну оцінку» замовник у межах своєї компетенції здійснює моніторинг наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, один раз на рік оприлюднює його результати на своєму офіційному веб-сайті у мережі Інтернет та у разі виявлення не передбачених звітом про стратегічну екологічну оцінку негативних наслідків для довкілля, у тому числі для здоров'я населення, вживає заходів для їх усунення.

Основні вимоги організації та здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для здоров'я населення визначені «Порядком здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, у тому числі для

здоров'я населення», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 16 грудня 2020 року №1272.

Моніторинг наслідків виконання документа державного планування буде здійснюватися шляхом періодичного (не менше одного разу на рік) аналізу статистичних даних щодо якості компонентів навколишнього природного середовища та показників захворюваності населення на територіях, прилеглих до ділянки, на яку розповсюджується дія документа державного планування.

Загальною метою моніторингу екологічних та соціальних аспектів даного документа державного планування є забезпечення того, що всі заходи пом'якшення та мінімізації впливів та наслідків втілюються та є ефективними і достатніми.

Програма екологічного моніторингу повинна працювати під час будівництва, реконструкції та експлуатації об'єкту. Вона складається із переліку дій та заходів, кожний із яких має певну мету та ключові індикатори та критерії для оцінки.

Постійний моніторинг.

Повинен здійснюватися під час всього життєвого циклу об'єкту: будівництво - експлуатація - виведення із експлуатації. Критерієм під час будівництва є охорона ґрунтів (якісні характеристики) і своєчасний вивіз будівельного сміття, відшкодування шкоди для навколишнього середовища у разі видалення дерев; контроль за нормативним рівнем озеленення земельної ділянки. Під час експлуатації – організація контролю за якістю атмосферного повітря. Під час виведення із експлуатації – своєчасна та безпечна утилізація конструкцій та будівель, визначення можливості та організація повторного використання матеріалів.

Внутрішній моніторинг.

Перед початком будівництва повинно бути призначено фахівця, який буде відповідальним за дотримання екологічних та соціальних вимог під час будівельних робіт. Також ця особа буде повинна регулярний контакт не тільки із державними контролюючими органами, а й особами, відповідальними за охорону навколишнього природного середовища, охорону праці будівельної організації.

Зовнішній моніторинг та оцінка.

Передбачається виконання зовнішнього моніторингу об'єкту силами органів державного нагляду (територіальні органи Державної екологічної інспекції України, Держпродспоживслужби України та Держпраці), місцевого самоврядування та місцевих громадських об'єднань.

Органи державного нагляду здійснюватимуть моніторинг та контроль підприємства шляхом проведення планових та позапланових перевірок із залученням інших зацікавлених сторін.

Органи місцевого самоврядування та місцеві громадські об'єднання мають право долучатись до контролюючих органів або відвідувати об'єкт самостійно відповідно до вимог біобезпеки, що встановлені на підприємстві.

Зміст заходів, передбачених для здійснення моніторингу:

- моніторингова група контролює відповідність використання земельної ділянки за функціональним призначенням, визначеним містобудівною документацією;
- моніторингова група перевіряє відповідність розміщень об'єктів до проектних рішень, що спрямовані на забезпечення санітарно-гігієнічних вимог в планувальній організації території;
- моніторингова група співставляє цільові значення параметрів моніторингу до фактичних значень під час здійснення моніторингу;

- замовник результати моніторингу оприлюднює на власному офіційному веб-сайті один раз на рік протягом строку дії документа державного планування та через рік після закінчення такого строку.

Можлива структура моніторингу стану компонентів НПС

Об'єкт Моніторингу	Параметр, що підлягає моніторингу	Періодичність	Хто проводить моніторинг	Індикатор результативності
1	2	3	4	5
Атмосферне повітря	Обсяг викидів від стаціонарних та пересувних джерел забруднення в атмосферу за окремими речовинами (суспендовані тверді частинки, діоксид та інші сполуки сірки, сполуки азоту, оксиди вуглецю, неметанові леткі органічні сполуки, метали та їхні сполуки та інше)	1 раз на рік	Представники Держпродспожи вслужби у Волинській області, Державна екологічна інспекція Волинської області	Відповідність: статті 9,10, 17 ЗУ Про охорону атмосферного повітря № 2707-ХП; ЗУ 3353-12 від 28.04.2017 ДСТУ 4276:2004 та ДСТУ 4277:2004
	Концентрації забруднюючих речовин на межі СЗЗ виробничих територій	1 раз на рік	Представники Держпродспожив служби	Відповідність встановленим гранично допустимим концентраціям хімічних і біологічних речовин.
Ґрунти	Стан ґрунтів, порушених при виконанні запроектованих заходів	1 раз на рік	Відділ лабораторних досліджень	Відповідність встановленим гранично допустимим концентраціям хімічних і біологічних речовин.
Відходи	кількість утворених, зібраних відходів та відправлених	Відповідно до плану перевірок	Представники Держпродспожив служби,	Відповідно до визначених законодавством

	на переробку, кількість зібраної вторсировини. Наявність шкідливих відходів виробництва.	та позапланово	Державної екологічної інспекції, представники органів місцевого самоврядування та місцевих громадських організацій	умов зберігання відходів
Рослинний та тваринний світ	На межі будівельних майданчиків	Щоденно	Еколог підприємства або особа, призначена відповідальною за ОНС	Відсутність порушень меж будівельних майданчиків та не потрапляння будівельної техніки і сміття на прилеглі території з природними комплексами

Здійснення моніторингу впливів на довкілля щодо реалізації пропозицій документу державного планування, у тому числі на здоров'я населення, за запропонованими показниками із введенням щорічної звітності, дасть можливість своєчасно виявляти порушення і недоліки, відхилення від нормативних показників та своєчасно опрацьовувати заходи та терміни по їх усуненню, складати звіти та інформувати мешканців громади про стан реалізації містобудівної документації.